

De verhooging van het recht op de thee van 25 gulden tot 75 gulden werd te zwaar geacht. Gevolg van de aanneming van deze voorstellen zal zijn, dat de prijs van thee hooger zal worden, niet onwaarschijnlijk hooger nog dan het bedrag van de verhoogde belasting, want de kleinhandel zal niet nalaten er nog meer dan die belasting op te leggen; immers verhooging van den prijs wordt ook gewoonlijk gevolgd door verhooging van de winstmarge.

Dat op thee — onverschillig van welke kwaliteit — dezelfde belastingverhoging zal worden toegepast, kon, door de leden hier aan het woord, evenmin worden goedgekeurd. Eene belasting te heffen naar de waarde van het product en niet naar het gewicht, ware juist geweest.

Deze belastingverhoging, zoo werd gevreesd, zal wellicht ook eene nadeelige uitwerking hebben op het bedrijf der theeplanters in Indië, waaronder ook inlanders worden gevonden, wijl 82 pct. van de in Nederland gebruikte thee uit Indië komt. Door eene verhoging der belasting op koffie had men daarentegen de buitenlanders getroffen, daar 75 pct. van de hier gebruikte koffie uit het buitenland afkomstig is.

Enkele leden verklaarden zich hunne stem voor te behouden. In beginsel tegen dit ontwerp gekant, wenschten zij de moeilijkheid der financieele omstandigheden niet uit het oog te verliezen, maar betreurden zij het verzet van den Minister tegen het amendement van den heer OUD in de Tweede Kamer, dat huns inziens volkomen redelijk was.

Er werd daarbij gewezen op een artikel van den oud-Minister VAN IJSELSTEIJN over onze berooide schatkist in de *Stemmen des Tijds* van October 1923.

De vraag werd gedaan, waarom hier voorgesteld wordt in plaats van accijns een invoerrecht te heffen. Daartegenover werd gevreesd, dat accijns den handel nog meer zoude belemmeren.

Vele andere leden konden zich met het voorstel vereenigen. Nu de directe belastingen zoodanige hoogte hebben bereikt, dat zij niet meer verhoogd kunnen worden en het noodige alleen uit indirecte belastingen kan gevonden worden, achtten zij het voorstel op zichzelf niet verwerpelijk. De verhouding tusschen de indirecte heffingen en de directe belastingen is in de laatste jaren zeer ten nadeele van deze laatste gewijzigd. In het buitenland worden veel meer indirecte belastingen geheven dan hier te lande, terwijl de sociaal-democraten er daar niet tegen zijn. Deze leden wezen er op, dat vele indirecte belastingen ten slotte dezelfde uitwerking hebben als directe, daar de producent, in de prijsbepaling van zijn artikel, zijne belasting op zijne afnemers tracht af te wentelen. Zij konden niet toegeven, dat de indirecte belastingen zwaarder op de kleine burgerij drukken dan op anderen; immers aan indirecte belastingen behoeft iemand niet meer te betalen dan hij zelf wil. Wel zal die druk zwaarder zijn als de indirecte belastingen op eerste levensbehoefte worden gelegd, maar daartoe konden thee en bier niet gerekend worden. De bij dit voorstel ingeslagen richting, voerende naar het belasten van genotmiddelen als thee, koffie, tabak, bier, konden zij goedkeuren.

Sommige leden maakten bovendien bezwaar tegen de wijze, waarop thee en bier als volksdranken tegenover alcoholhoudende dranken werden gesteld. Zij waren van oordeel, dat het bier en andere alcoholhoudende dranken in één adem behooren genoemd te worden.

De leden hier aan het woord waren van meening, dat sterke verhoging van de theeprijzen ten gevolge van de voorgestelde belasting niet te vreezen is en achtten de dienaangaande te verde gebrachte bezwaren niet vrij van overdrijving. Intusschen geloofden zij wel, dat er eene combinatie van koffiehuishouders is, die naar prijsopdriving heenstuurt.

Er waren eenige leden, in beginsel geen tegenstanders van indirecte belastingen, die zich tegenover dit voorstel zeer bezwaard gevoelden, omdat het ook huns inziens, wat de thee betreft, zwaar zal drukken op de groote gezinnen. Zij verlangden

van den Minister de toezegging van belangrijken aftrek voor groote gezinnen bij de heffing van de directe belastingen, ten einde zich daardoor de mogelijkheid te zien geopend hunne stem aan dit wetsontwerp te geven. Door andere leden, die eveneens voorstanders waren van het beginsel van kinderaftrek bij de directe belastingen, werd echter opgemerkt, dat het gebruik van thee, koffie, tabak en bier voor kinderen onnoodig, ja schadelijk is, zoodat hier de geopperde bedenking tegen het zwaar belasten van groote gezinnen niet kan gelden.

Aldus vastgesteld den 28sten Maart 1923.

MENDELS.
VERKOUTEREN.
SLOTENMAKER DE BRUINE.
WITTERT VAN HOOGLAND.
ANEMA.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
over het ontwerp van wet tot verklaring van het algemeen
nut der onteigening ten behoeve van aanleg van een
tramweg van Maastricht over Gulpen naar Simpelveld.
(216)

Tegen dit wetsontwerp werden bij het afdelingsonderzoek geen bezwaren te berde gebracht.

Enkele leden, die van oordeel waren, dat met het aanleggen van tramwegen moet worden opgehouden, nu het daarvoor bestemd vervoer meer en meer door autobussen wordt verricht, verklaarden zich in dit bijzondere geval niet te zullen verzetten, aangezien aan de lijn, waarvan het traject Maastricht—Gulpen een onderdeel zal uitmaken, reeds groote sommen zijn besteed en de openbare weg, die genoemde plaatsen verbindt, zich niet leent voor vervoer met autobussen.

Aldus vastgesteld den 27sten Maart 1924.

POTHUIS—SMIT.
DE VEER.
FRANSSSEN.
DE GIJSELAAR.
VAN EMBDEN.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
over de ontwerpen van wet tot:

- 1°. goedkeuring van eene met de gemeente Rotterdam gesloten overeenkomst tot ruiling van grond (259);
- 2°. goedkeuring van eene door het Rijk met de gemeente Rotterdam gesloten overeenkomst tot wijziging van die, goedgekeurd bij de wet van 10 December 1915 (*Staatsblad* n°. 497), zooals deze reeds is gewijzigd en aangevuld bij eene, goedgekeurd bij de wet van 23 September 1921 (*Staatsblad* n°. 1096) inzake ruiling van terreinen aldaar (249).

Bij het afdelingsonderzoek dezer wetsontwerpen werden daartegen geen bezwaren in het midden gebracht.

De opmerking werd evenwel gemaakt, dat volgens de stukken de eerste overeenkomst den 4den Juli 1923 van de zijde der gemeente Rotterdam is geteekend door v. AALDEN, *l^o.* Burgemeester, terwijl de tweede overeenkomst nog geen veertien dagen later

— 17 Juli 1923 — door dezen werd geteekend: S. J. L. VAN AALTEN, *Burgemeester*.

Aldus vastgesteld den 27sten Maart 1924.

POTHUIS—SMIT.
DE VEER.
FRANSSEN.
DE GIJSELAAR.
VAN EMBDEN.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot voorziening in het kastekort van den Indischen dienst hier te lande gedurende het jaar 1924. (274)

Het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp, waartegen overigens geen bezwaar bestond, gaf aanleiding tot de vraag, of het niet wenschelijk zoude zijn, dat ter voorziening in kastekorten hier te lande van den Indischen dienst door den Minister van Koloniën, zonder tusschenkomst van zijn ambtgenoot van Financiën, tijdelijke kasgeldleeningen konden worden aangegaan, evenals zulks met gewone leeningen op langeren termijn geschiedt.

De leden hier aan het woord merkten op, dat Nederlandsch-Indië een rechtspersoon is, op grond waarvan ten laste van Indië vaste leeningen kunnen worden gesloten, maar dat art. 26 der Indische Comptabiliteitswet voorschrijft, dat de Minister van Financiën den Minister van Koloniën kredieten opent o.a. ter voorziening in de behoeften van 's lands kassen in Nederlandsch-Indië. Bedoeld artikel zou derhalve moeten worden gewijzigd, wil de Minister van Koloniën in staat zijn ook kasgeldleeningen ten laste van Indië te sluiten. Gaarne zouden deze leden 's Ministers meening over de wenschelijkheid hiervan willen vernemen.

Door andere leden werd naar aanleiding hiervan opgemerkt, dat het voor Indië gemakkelijker is geld te leenen van Nederland, aangezien dit land op gunstiger voorwaarden geld kan bekomen.

Aldus vastgesteld den 27sten Maart 1924.

POTHUIS—SMIT.
DE VEER.
FRANSSEN.
DE GIJSELAAR.
VAN EMBDEN.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot goedkeuring van het op 8 Juni 1923 te Berlijn tusschen Nederland en Duitschland gesloten verdrag tot wijziging van het Tractaat van Handel en Scheepvaart, den 31sten December 1851, tusschen Nederland en Pruisen, mede namens de overige Staten van het Deutsche Tolverbond gesloten. (286)

Bij het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp werd de vraag geopperd, of het in de gegeven omstandigheden niet bedenkelijk is een verdrag te sluiten met de bepaling (zie art. 2), dat het voor een termijn van drie jaren onopzegbaar zal zijn. Sommige leden meenden namelijk, dat het niet verstandig zoude zijn zich voor drie jaren te binden, aangezien daardoor de mogelijkheid zoude worden uitgesloten hier te

lande maatregelen te nemen, die het belang van den Staat misschien zoude eischen.

Aldus vastgesteld den 27sten Maart 1924.

POTHUIS—SMIT.
DE VEER.
FRANSSEN.
DE GIJSELAAR.
VAN EMBDEN.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot nadere wijziging en aanvulling van de Indische Tariefwet (*Nederlandsch Staatsblad* 1921, n°. 692; *Indisch Staatsblad* 1921, n°. 346). (287)

Het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp heeft aanleiding gegeven tot het maken van de navolgende opmerkingen.

Verschillende leden verklaarden zich niet te zullen verzetten tegen de thans voorgestelde verhoogingen van het tarief van invoerrechten. Zij spraken echter nadrukkelijk den wensch uit, dat de Regeering geen voorstellen tot verdere verhoogingen meer zou indienen; en wel enerzijds, omdat elke verhoging, hoewel slechts fiscaal bedoeld, toch in den regel tevens protectionistisch werkt, hetgeen in Nederlandsch-Indië minder dan ergens anders gewenscht kan zijn; anderzijds, omdat heffingen van 10 en 12 percent op artikelen van volksverbruik — gewezen werd op de thans voorgestelde in zake kramerij, houtwerk (al zijn dan sommige soorten uitgezonderd) en papier — te zeer indruischen tegen het beginsel van belasting naar draagkracht.

Andere leden sloten zich hierbij aan en wezen er op, dat de invoerrechten in Nederlandsch-Indië in de laatste jaren reeds zeer zijn verhoogd, hetgeen grootere lasten op de bevolking heeft gelegd, aangezien de levensstandaard daardoor tevens is verhoogd. Met het oog daarop vroegen zij, of het misschien mogelijk zoude zijn, dat tegenover de thans voorgestelde verhoging eene verlaging van andere belastingen zoude plaats hebben. Met name dachten zij hierbij aan den accijns op lucifers en de invoerrechten op katoenen garens.

Van nog andere zijde werd gevraagd, of niet verhoging van fiscaal recht voor buitenlanders bij invoer in Nederlandsch-Indië mogelijk zoude zijn, zonder dat dit echter in protectie zoude mogen ontaarden.

Hiertegen werd opgemerkt, dat in zulk verschil onverbiddelijk protectie is gelegen, welke vierkant zou indruischen tegen de afschaffing der differentieele rechten. Met die afschaffing in 1872 heeft de wetgever Nederlandsch-Indië een der sterkste beveiligingen geschonken, die het in zijn macht stond te schenken. Het zou allerminst van wijs beleid getuigen daarop terug te komen. Bovendien, merkten andere leden op, staan de voorgestelde verhoogingen in verband met de wijziging van het Tractaat van Handel en Scheepvaart, den 31sten December 1851 tusschen Nederland en Pruisen, mede namens de overige Staten van het Deutsche Tolverbond gesloten (zie n°. 286). De leden hier aan het woord meenden daarom, dat geen bijzondere betekenis aan de voorgestelde verhoogingen moest worden gehecht, en konden zich daarmede zeer wel vereenigen.

Aldus vastgesteld den 27sten Maart 1924.

POTHUIS—SMIT.
DE VEER.
FRANSSEN.
DE GIJSELAAR.
VAN EMBDEN.